

ДОКТОРАНТУРА В ИИКТ-БАН

редовна докторантура – с продължителност до 3 години,
задочна – до 4 години,
на самостоятелна подготовка – до 5 години
по проект – до 5 години

редовна докторантура – по държавна поръчка, платено обучение, по проект
задочна докторантура – по държавна поръчка, платено обучение, по проект
на самостоятелна подготовка – за служители на ИИКТ, платено обучение, по проект

докторантура по междуправителствени спогодби за образователен, културен и научен обмен и съгласно актове на Министерския съвет

РЕДОВНА И ЗАДОЧНА ДОКТОРАНТУРА

ПО ДЪРЖАВНА ПОРЪЧКА - за кандидати, които:

1. са български граждани;
2. са граждани на друга държава-членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;
3. имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България;
4. имат статут на бежанци;
5. не са български граждани и не са граждани на друга държава-членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, но са от българска народност.

I. Приемът в редовна и задочна докторантура по държавна поръчка се извършва с конкурс, който се обявява в Държавен вестник и на интернет страницата на БАН и на ИИКТ. Срокът за подаване на документи за участие в конкурса е два месеца от обявяването му в Държавен вестник.

II. Кандидатите подават в ИИКТ следните документи:

1. молба за допускане до конкурса;
2. автобиография по европейски образец;
3. диплома за образователно-квалификационна степен "магистър" с приложението, или уверение за завършено образование, в което задължително е посочен средният успех от следването и оценката от защитата на дипломната работа, или от положения държавен изпит - общ успех от дипломата най-малко Много добър - 4,50;
4. удостоверение за признато висше образование (ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище);
5. платежно нареждане/фактура (или копие) за платена такса в Центъра за обучение при БАН (таксата не зависи от броя на конкурсите, в които участват кандидатите);
6. кандидатите могат да прилагат и други документи, удостоверяващи техните интереси и постижения в съответната научна област.

Кандидатите за редовна докторантура прилагат и декларация по § 5 от допълнителните разпоредби на ПМС 90/26.05.2000 г.

ПЛАТЕНО ОБУЧЕНИЕ (съгласно чл. 21, ал. 5 от ЗВО) - за всички кандидати

I. Приемът в редовна и задочна докторантура срещу заплащане може да бъде на български или английски език и става с изпити без конкурс през цялата година.

II. Кандидатите подават в ИИКТ следните документи:

1. молба (на български или английски език);
2. автобиография по европейски образец (на български или английски език);
3. диплома за образователно-квалификационна степен "магистър" с приложението, или уверение за завършено образование, в което задължително е посочен средният успех от следването и оценката от защитата на дипломната работа, или от положения държавен изпит - общ успех от дипломата най-малко Много добър - 4,50;
4. удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище;
5. платежно нареждане/фактура за платена такса;
6. кандидатите могат да прилагат и други документи, удостоверяващи техните интереси и постижения в съответната научна област;
7. копия от документите за самоличност и гражданство – за чуждестранните граждани.

Документите могат да се подават:

- в Деловодството на ИИКТ - София, ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 2, ст. 305;
- с препоръчана пратка на адрес: София 1113, ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 2, ИИКТ-БАН.

- III. До една седмица след изтичане на срока за подаване на документи по конкурса, или от подаването на документите за платено обучение, редовността на документите на кандидатите се проверява от назначената за това комисия в ИИКТ, която съставя протокол.
- IV. До 14 дни след изтичане на срока за подаване на документи по конкурса, или от подаването на документите за платено обучение, кандидатите се уведомяват с писмо на директора на ИИКТ за допускането им до участие в конкурса, или до приемните изпити, като за недопуснатите кандидати се посочват мотивите за недопускането им. В уведомлението се посочват също датата, часът и мястото на провеждане на първия конкурсен изпит (по специалността) - не по-рано от един месец от уведомлението. Към уведомлението се прилага и конспектът за провеждане на конкурсния изпит.
- V. Недопуснатите до участие в конкурса, или до изпитите кандидати, могат в 7-дневен срок от датата на уведомяването да направят възражение до директора на ИИКТ.
- VI. Директорът на ИИКТ възлага на нова комисия от трима души - хабилитирани лица, да се произнесе по възражението. Въз основа на доклада на комисията директорът взема окончателно решение в 10-дневен срок от получаване на възражението.
- VII. Приемните изпити са:
1. по специалността - изпитът е писмен и устен и се провежда в ИИКТ; до устен изпит се допускат получилите на писмения изпит не по-малко от Много добър (4,50); до изпит по чужд език се допускат получилите средна оценка от писмения и устния не по-малко от Много добър (4,50); изпитът за обучение по държавна поръчка е на български език, а изпитът за обучение срещу заплащане може да е на български или английски език;
  2. по чужд език, избран от кандидата - изпитът се провежда в ЦО на БАН; успешно издържан е с най-малко Добър (4.00).
- VIII. Председателят на комисията, провела изпита по специалността, изготвя доклад до Научния съвет на ИИКТ за резултатите и предложение за зачисляване на кандидатите в докторантура и определяне на научните им ръководители, които са хабилитирани лица - професор или доцент.
- IX. Научният съвет взема решение за зачисляване в докторантура.
- X. Директорът на ИИКТ, научният ръководител и докторантът подписват договор за обучение, след което директорът на ИИКТ издава заповед за зачисляване на докторанта. При отказ на докторанта да подпише договора и при наличие на успешно преминал изпитите втори кандидат за същото място, директорът на ИИКТ прави ново предложение пред Научния съвет за зачисляване на втория кандидат.

ДОКТОРАНТУРА НА САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА

Приемът в самостоятелна форма на обучение на докторанти, разработили в основната част дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор", се извършва без изпит през цялата година. Обучението може да бъде на български или английски език.

I. Кандидатите подават в ИИКТ следните документи:

1. молба (на български или английски език);
2. автобиография по европейски образец (на български или английски език);
3. диплома за образователно-квалификационна степен "магистър" с приложението;
4. удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище;
5. копия от документите за самоличност и гражданство (за чуждите граждани);
6. кандидатите могат да прилагат и други документи, удостоверяващи техните интереси и постижения в съответната научна област;;
7. документ за платена такса за кандидатстване (ако обучението е срещу заплащане);
8. проект на дисертационния труд, разработен в основната му част и библиография (на български или английски език).

II. До една седмица след подаването на документите редовността им се проверява от назначената за това комисия в ИИКТ, която съставя констативен протокол.

III. Директорът насрочва със заповед събрание на секцията, като при необходимост го разширява, така че в него да участват поне 5 хабилитирани лица, специалисти в областта на предлаганата дисертация.

IV. Кандидатът за зачисляване в докторантура на самостоятелна подготовка представя пред събранието на секцията предлаганата от него дисертация, която след това се обсъжда от присъстващите. При положителна оценка събранието приема предложение до Научния съвет за зачисляване на кандидата в докторантура на самостоятелна подготовка и индивидуален план за работата му, за което се съставя протокол.

V. Ръководителят на секцията представя доклад в Научния съвет за зачисляване в докторантура, към който прилага индивидуалния план за работа на докторанта и протокола от събранието на секцията.

VI. Научният съвет взема решение по доклада за зачисляване в докторантура, като утвърждава работното наименование на темата на бъдещата дисертация, индивидуалния план за работа на докторанта и научния му ръководител.

VII. Ако зачисленият докторант не е служител на ИИКТ и с организацията, в която работи, няма сключено споразумение, е необходимо да се сключи договор за обучението.

VIII. Въз основа на решението на Научния съвет и след подписване на договор за обучение, директорът на ИИКТ издава заповед за зачисляване.

ДОКТОРАНТУРА ПО НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТ

Съгласно чл. 21, ал. 7 от ЗВО ИИКТ може да приема и обучава докторанти в редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение в изпълнение на научноизследователски проект с финансиране за не по-малко от три години при условията и по реда, определени за прием на докторанти по държавна поръчка и в платено обучение, както и съгласно условията на съответния научноизследователски проект.

Конкурсите за редовна и задочна докторантура по ал. 2 се обявяват съгласно чл. 3, ал. 1 на ЗРАСРБ въз основа на решение на Научния съвет по предложение на ръководителя на проекта, в което се посочват: точното наименование на проекта, ръководител на докторантурата, източник на финансиране, продължителност на проекта. Прекратяването им става по същия ред.

Кандидатите по конкурси за докторантура по научноизследователски проект подават документи в срок, не по-малък от един месец след публикуване на обявлението на интернет страницата на ИИКТ.

Обучението на докторантите по научноизследователски проект се осъществява по план при условията и по реда за обучение на докторанти по държавна поръчка и в платено обучение, както и в съответствие с условията на проекта, за което се подписва договор между ИИКТ, ръководителя на проекта и докторанта.

Средствата за финансиране на обучението на докторантите по научноизследователски проект, в т. ч. за стипендии и/или възнаграждения, се осигуряват от научноизследователския проект, в рамките на който се обучават. При прекратяване на научноизследователския проект обучението може да се прекрати, като последиците за страните се уреждат в договора за обучение. Обучението може да не се прекратява, ако средствата за финансирането му се осигурят и от други източници, в т. ч. и от бюджета на ИИКТ.

ПРИЕМ В ДОКТОРАНТУРА

на кандидати, които не са български граждани и не са граждани на друга държава-членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария:

1. в изпълнение на междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен;
2. съгласно актове на Министерския съвет;

Кандидатите се приемат при условията и по реда, определени в съответната спогодба или в акта на Министерския съвет, съгласувано със съответните висши училища или научни организации.

Кандидатите подават в Министерството на образованието и науката необходимите документи чрез електронната платформа за кандидатстване <https://eskis.mon.bg>.

За кандидатите, за които се изисква издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България, ИИКТ подава заявление в Регистъра на издадените удостоверения за целите на издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) на граждани на трети страни, приети за обучение в български висши училища и научни организации, по електронен път чрез уеб базиран интерфейс, поддържан от НАЦИД.

Чрез информационната система на регистъра министърът на образованието и науката или оправомощено от него лице издава електронно удостоверение. С издаването му удостоверението се вписва автоматично в регистъра. Информация за издаденото удостоверение заедно с кода за достъп до него се изпраща автоматично чрез регистъра до висшето училище, съответно научната организация, подали заявлението за издаване на удостоверение, и до дирекция "Консулски отношения" на Министерството на външните работи и дирекция "Миграция" на Министерството на вътрешните работи.

Кандидатите заплащат таксите за обучение, след като са получили виза вид „D“ и са пристигнали в Република България.

СЪВМЕСТНО РЪКОВОДСТВО НА ДОКТОРАНТИ ОТ БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ УЧЕНИ

ЗРАСРБ:

чл. 5а. (1)

Образователната и научна степен "доктор" може да се придобива и в условия на съвместно ръководство от български ръководител във висше училище или научна организация, получили акредитация за обучение в образователната и научна степен "доктор" от НАОА, и чуждестранен ръководител от акредитирано в съответната държава висше училище или научна организация за обучение в образователната и научна степен "доктор" или съответстващата ѝ степен.

чл. 5а. (2)

Образователната и научна степен "доктор" по реда на ал. 1 се придобива в български и в чуждестранни висши училища и научни организации при сключен между тях договор за съвместно ръководство за обучение по ал. 1 и спазване на нормативните уредби на съответните държави и на правилниците на съответните висши училища и научни организации.

чл. 5а. (3)

Условията за прием, съвместно ръководство, разпределение на периодите на мобилност на докторанта, защитата на дисертациите и издаването на диплома се определят в правилниците на висшите училища и научните организации, които подготвят и сключват рамкови договори за съвместно ръководство за обучение по ал. 1.

чл. 5а. (4)

За извършеното обучение по реда на ал. 1 българските и чуждестранните висши училища или научни организации, които провеждат съвместното обучение, издават обща диплома за образователната и научна степен "доктор" или отделни дипломи с отбелязване в тях на съвместното ръководство.

ДОКТОРАНТУРА НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В ЧУЖБИНА

ППЗРАСРБ:

чл. 21. (1)

Министерството на образованието и науката ежегодно обявява и провежда конкурси за изпращане на докторанти - български граждани, за обучение в докторантура в чужбина при условия, посочени в междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен, и при определени от него допълнителни изисквания.

чл. 21. (2)

За обучение по ал. 1 могат да кандидатстват лица, зачислени в редовна докторантура в български висши училища или научни организации.

чл. 21.(3)

Министерството на образованието и науката уведомява съответното висше училище или научна организация за докторантите, които продължават обучението си по реда на ал. 1.

ОБУЧЕНИЕ

I. Обучението на докторантите включва следните дейности:

1. научноизследователска дейност;
2. посещение и участие в работата на курсове (семинари, тюториали от докторско ниво);
3. преподавателска и/или експертна дейност, участие в научни форуми (национални и/или международни);
4. изпити за докторски минимум;
5. разработване на докторска дисертация.

II. Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план. Той се изготвя от докторантите и научните им ръководители и се обсъжда и утвърждава от Научния съвет. Индивидуалният учебен план определя насочеността на докторантурата и се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Индивидуалният учебен план съдържа:

1. темата на дисертационния труд;
2. разпределението на всички дейности по години;
3. изпитите и сроковете за полагането им;
4. посещението на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви;
5. етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

III. Образователната програма обхваща следните типове обучение:

- 1) индивидуално специализирано обучение в ИИКТ;
- 2) общо специализирано обучение по научни направления - съвместно от ИИКТ и от Докторантското училище към ЦО при БАН;
- 3) общоакадемично обучение за придобиване на езикови и компютърни умения – от Докторантското училище към ЦО при БАН.

IV. Индивидуалното специализирано обучение се включва в годишните индивидуални планове на докторанта. Обучението завършва с изпит по конспект, приет от НС, за което докторантът получава съответен брой кредити. Изпитът се провежда от назначена от директора на ИИКТ комисия в състав от най-малко 3 хабилитирани лица и с участието на научния ръководител на докторанта. Отчитането на това обучение става в НС при приемане на ежегодните отчети на докторанта.

V. Общото специализирано обучение включва най-малко два курса по 30 часа, с общ базов характер за областта на темата на дисертацията на докторанта или даващи познания в интердисциплинарна област, близка до областта на темата. Курсовете завършват със зачитаща се оценка или с друга форма приета от НС. По преценка на научния ръководител докторантът може да прослуша и допълнителни курсове от одобрените, както и някои курсове, които се четат във ВУ. Курсовете се провеждат лекционно при минимален брой от 5 слушатели. При по-малък брой те се провеждат чрез консултации с лектора.

При участие в платени курсове за обучение, които са необходими за повишаване на знанията и професионалните умения на докторантите, таксите се изплащат за сметка на средствата за докторантска издръжка или от финансирането на проекти на секцията, позволяващи съответния разход. Докторантите посещават курсове за квалификация в утвърдени центрове за професионално обучение, които поддържат на сайта си обяви за провеждани курсове с представяне на лектори и съдържание на курсовете, ценоразпис и информация за издавания сертификат. Докторантите подават до директора заявка за

посещение на курс, подписана от научния ръководител, вкл. име на курса, място, време, съдържание, срок за заплащане на таксата за участие и банкова сметка за извършване на плащането. Полученият сертификат се отчита заедно с фактурата за платена такса и става част от документите, които се предават при атестация на докторантите.

VI. Общоакадемичното езиково обучение на докторантите се осъществява от Сектора за чуждоезиково обучение към Докторантското училище на ЦО при БАН. Езиковото обучение на докторантите от 120 часа е безплатно. Докторантите могат да прослушат и допълнителни курсове, платени на преференциални цени. Обучението завършва с изпит. Посещението на курсовете не е задължително за докторанти, които владеят добре езика. Те имат право да се явят директно на изпит в ЦО. Докторанти, които притежават валидни сертификати за владеене на език, като Cambridge, TOEFL, First (FCE), IELTS, след показване на оригинал на сертификата получават отлична оценка по езика без посещаване на езиковия курс и без явяване на изпит.

VII. Общоакадемичната подготовка на докторантите по компютърни умения се осигурява от Докторантското училище към ЦО при БАН. На докторантите се предлага списък от курсове и те, заедно с научните си ръководители, избират съответния курс от 30 часа. Този курс е безплатен за докторантите. Докторантите могат да прослушат и други курсове платени на преференциални цени. Курсът завършва с изпит със зачитаща се оценка. Докторант, който има необходимите познания, може да се яви директно на изпит в ЦО и да получи съответен сертификат. За докторантите в БАН се признава само сертификат, издаден от ЦО.

VIII. Научната програма на докторантурата се планира в годишните индивидуални планове. Отчитането на изпълнението ѝ става ежегодно пред НС при приемане на ежегодните отчети на докторанта (атестация).

Обявата за задължителното представяне на всеки докторант на научен семинар на секцията поне веднъж годишно (освен годишната атестация), трябва да се публикува преди датата на заседанието: две седмици на страницата на Института и една седмица на информационните табла в блок 2, блок 25А, в институтите от направлението и в университети с близка тематика. Представянето може да включва изнесен доклад на научен форум.

IX. Ежегодните отчети на докторанта (атестация) се обсъждат от събранието на секцията, при което се приема:

1. становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта;
2. предложение за атестация на докторанта;
3. предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година;
4. препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост се предлага конкретизация на темата или смяна на научния ръководител.

Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта пред събранието на секцията.

Ежегодните отчети на докторанта се утвърждават от Научния съвет.

X. Съгласно чл. 18, ал. 1 от ППЗРАСРБ редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на секцията:

1. отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал;
2. отчет за преподавателската работа, заверен от ръководителя на катедрата.

XI. Промяна на темата на дисертационния труд и на научния ръководител се допуска по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди датата на заседанието на първичното звено за предварителното обсъждане. Промяната се извършва със заповед на директора въз основа на решение на Научния съвет по предложение на съвета на първичното звено.

XII. С решение на Научния съвет на ИИКТ срокът на докторантурата може да бъде удължаван, но не повече от една година.

XIII. Докторантите имат право да прекъсват обучението си по уважителни причини в срок до една година, по майчинство - до две години. Прекъсването на докторантурата се извършва след подаване на мотивирана молба от докторанта до директора на ИИКТ с приложен документ за причината (причините). Молбата се разглежда от Научния съвет на ИИКТ и след положително решение директорът издава заповед за периода на прекъсване. За срока на прекъсването редовните докторанти запазват своите права, но не получават стипендия. НС на ИИКТ може да разреши прекъсване на една докторантура и след доклад на научния ръководител на докторанта, в случай на продължително боледуване, майчинство, сериозни семейни или други причини, вкл. и в случай на работа в чужбина по темата на дисертацията. НС взема конкретно решение относно продължителността на срока на прекъсване, но не повече от 1 година, а при майчинство до 2 години.

XIV. При системно неизпълнение на образователната и научна програма, в т.ч. на годишните индивидуални планове и ненабиране на минималния брой кредити, НС може да прекрати докторантурата. Директорът издава заповед за отстраняване. Отстранените или самоволно напуснали редовни докторанти, приети по държавна поръчка, са длъжни да върнат получените от тях стипендии. Докторант може да бъде отстранен, ако през време на докторантурата му влезе в сила присъда за лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер.

XV. Преди изтичане на срока на докторантурата докторантът представя доклад за постигнатите от него резултати пред събранието на секцията, към която е зачислен. На събранието се приема едно от следните предложения за решение от НС:

- а) докторантът да бъде отчислен с право на защита, ако е изпълнил образователната си програма от индивидуалния учебен план в съответствие с изискванията на ЦО на БАН и е провел съществена част от включените в индивидуалния план научни изследвания. В случай, че дисертацията е представена в завършен вид в рамките на срока на докторантурата, успешното разкриване на процедура за насочване към защита се приема за отчисляване с право на защита;
- б) срокът на подготовка на докторанта да бъде удължен еднократно до 1 година без право на стипендия;
- в) докторантът да бъде отчислен без право на защита, ако не е изпълнил изискванията на ЦО при БАН по отношение на образователната му програма, заложената в индивидуалния учебен план и/или докладваните научни резултати са неудовлетворителни.

XVI. В срок от един месец след изтичането на срока на докторантурата събранието на секцията предлага на Научния съвет докторантът да бъде отчислен с право или без право на защита.

XVII. Научният съвет се произнася с решение по предложението на секцията на първото си заседание след събранието на секцията. Въз основа на решението на Научния съвет

директорът издава заповед за отчисляване. Докторант, който не представи в срок доклад за постигнатите от него резултати пред събранието на секцията, към която е зачислен, се отчислява без право на защита със заповед на директора.

XVIII. Правото на защита може да бъде упражнено в срок, определен в правилника на съответното висше училище или на научната организация, но не по-късно от 5 години от решението на Научния съвет.

XIX. Ако отчисленият с право на защита докторант не предаде дисертацията си до две години от датата на отчисляването, ИИКТ няма финансови ангажименти по процедурата за защита на дисертационния труд.